

Tekst 1 Untsteansskiednis fan Fryslân is in myte

- 1p 1 Wat is de funksje fan alinea 1?
A gearfetting
B konklúzje
C oanlieding
D probleemstelling
- “Wannear is dyn passy foar skiednis ûntstien?” (alinea 2)
- 2p 2 Wêr komt Jensma syn antwurd op del?
Brûk foar it antwurd net mear as 15 wurden.
- 1p 3 Hokker ynfloed hat de filosofystúdzje hân op it tsjintwurdige wurk fan Jensma as kultuerhistoarikus?
Brûk foar it antwurd net mear as 10 wurden.
- “De tiid nei myn ôfstudearjen wie in drege tiid.” (r. 20-21)
- 1p 4 Wêrom wie dy tiid dreech foar Jensma?
A Hy hie gjin wurk.
B Hy hie noch net folle ûnderfining.
C Hy hie persoanlike swierrichheden.
D Hy hie yn dy tiid in konflikt.
- “Wat hat in ynterdissiplinêr kultuerhistoarikus, dy’t alles graach yn grutte ferbannen sjocht, mei sa’n statysk medium as in kanon?” (r. 36-39)
- 1p 5 Hokker ferbân wurdt yn boppesteand sitaat suggerearre tusken ‘in ynterdissiplinêr kultuerhistoarikus’ en ‘sa’n statysk medium’?
A ferlykjend
B foarweardlik
C oarsaaklik
D tsjinstellend
- 2p 6 Neam twa aspekten fan wat Jensma mei ‘mytyske gefoelens’ bedoelt.
Sykje it antwurd yn alinea 4. Brûk foar it antwurd net mear as 15 wurden.
- 1p 7 Wat is de oerienkomst tusken *Het rode tasje van Salverda* en de Fryske kanon?
Basearje dy by de beäntwurdiging op alinea 1, 4 en 5.
Brûk foar it antwurd neat mear as 15 wurden.
- “Sa’n begryp as ‘frijheid’ ... wer wat oars.” (r. 80-84)
- 1p 8 Wat is it ferbân mei de sin dy’t oan dy bewearing foarôfgiet?
A ferlykjend
B oarsaaklik
C tsjinstellend
D útlizzend

- 2p 9 “Wy ha by it meitsjen fan de kanon foar twa doelen keazen.” (r. 88-89)
Hokker twa doelen binne dat?
- 1p 10 “Want bern fan no woartelje by eintsjebeslút net allinne yn de Fryske skiednis.”
(r. 102-104)
Wat wol Jensma dêr mei sizze?
Bern fan no woartelje
A ek yn de histoaryske werklikheid.
B ek yn de moderne wrâld.
C ek yn harren identiteit.
D ek yn it saneamde hearlike Fryske ferline.
- 2p 11 Wat is neffens Jensma in wichtich elemint fan histoarysk tinken?
- 2p 12 “Wy moatte ús losmeitsje fan Nederlân, wy ha ús tiid wol hân, of: dy ferrekte Hollanners.’ Mar kinst ek sizze: ‘Wat betsjut dat eins, dat wy libje yn in lantsje dat krimpt.’” (r. 123-127)
Lis oan de hân fan de útroppen út wat it ferskil is tusken it âlde en it nije lesjaan.
Brûk foar it antwurd net mear as 20 wurden.
- 2p 13 Meie Friezen grutsk wêze op harren ferline neffens Jensma?
Motivearje it antwurd yn net mear as 10 wurden.
- 2p 14 Oanslutend by wat er yn de foargeande alinea sei, jout Jensma yn alinea 8 in antwurd op de lêste fraach: “Libben der yn de kanonkommisje gjin nasjonalistysk tinte foarkarren?” (r. 130-131)
Is út it antwurd fan Jensma op te meitsjen oft der al of net sokke foarkarren libben yn de kanonkommisje?
Motivearje it antwurd yn net mear as 15 wurden.
- 1p 15 Wat is de haadgedachte fan tekst 1?
De ûntsteansskiednis fan Fryslân
A is in myte.
B feroaret hyltyd wer.
C leit no fêst yn de kanon.
D moat kritysk besjoen wurde.

Tekst 2 Frisistyk giet oer mear as taal allinnich

- 1p 16 As professor doktor Tony Feitsma seit dat it Aldfryske wurd ‘frethe’ frede betsjut, wat mankearret der dan neffens Jensma oan sa’n fêststelling?
Brûk foar it antwurd net mear as 5 wurden.
- 2p 17 Yn “Foar in argeolooch ... grûn oantroffen is.” (r. 161-164) wurdt in fergeliking tusken in argeolooch en in taalkundige makke.
Lis dy fergeliking út troch trije eleminten út dy fergeliking twa oan twa neist inoarren te setten.

- 2p **18** “Sûnder literatuer soe it Frysk earder ferdwine.” (r. 190-191)
Sitearje de sin út alinea 15 dy’t de kearn fan de alinea’s 11 en 15 gearfettet.
- 2p **19** Wat bedoelt Jensma mei de kwalifikaasje ‘symboal-domeinen’? (r. 199)
Brûk foar it antwurd net mear as 20 wurden.
- 1p **20** Wat wurdt bedoeld mei ‘it’ yn de sin: “Dan krijt it wol wat in ‘massale’ oanhing.”
(r. 225-226)?
- 1p **21** “Dy krimp sit him foaral yn de ôfbraak fan ynstitúsjies.” (r. 215-216)
Wannear wie dat?
A Foar 1800.
B Yn de 19de ieu.
C Yn de earste helte fan de 20ste ieu.
D Yn de twadde helte fan de 20ste ieu.
- 2p **22** “sûnder oan polityk dwaan te wollen trouwens.” (r. 240-241)
Wêrom heakket Jensma dat ta oan it foargeande?
Brûk foar it antwurd net mear as 15 wurden.
- 2p **23** “Om it hiel skerp en ek wat gekjeierich te sizzen: suver út de wittenskip wei
besjoen soe it geweldich wêze as it Frysk by myn libben noch útstjert.” (r. 247-
250)
Wat wol Jensma mei dy opmerking bewize?
Brûk foar it antwurd net mear as 15 wurden.
- 2p **24** Hokker bysûndere ynhâld jout Jensma oan it begryp ‘Fryske literatuer’ yn alinea
10 en yn 14?
Brûk foar it antwurd net mear as 15 wurden.
- 1p **25** Wat is it ûnderskie tusken it begryp ‘fjilden’ yn alinea 15 en it begryp ‘domeinen’
yn alinea 11?
A In domein is breder as in fjild.
B In fjild is breder as in domein.
C In domein is in part fan in fjild.
D In fjild is in part fan in domein.
- 2p **26** “pake praat better Frysk as heit en heit praat better Frysk as do.” (r. 300-301)
Is dat Jensma syn miening of is dat net Jensma syn miening?
Beärgumintearje it antwurd yn net mear as 20 wurden.
- 1p **27** Wat bedoelt Jensma neffens alinea 15 mei ‘oare kultuerprodukten’
(r. 308)?
A alle keunstfoarmen mei útsûndering fan de literatuer
B literatuer
C literatuer en alle oare keunstfoarmen
D literêre krytyk

- “Der soe diskusjearre wurde moatte oer hoe’t dat foarmjûn wurde moat.” (r. 324-326)
- 2p **28** Wat is it probleem dêr’t Jensma hjir op tsjut?
Brûk foar it antwurd net mear as 10 wurden.
- “Wat ik fierder ... Frysk te rêden.” (r. 327-329)
- 2p **29** Wat moat it doel fan de Fryske taalbefoarderers dan al wêze?
Brûk foar it antwurd net mear as 15 wurden.
- 1p **30** Wat is de haadgedachte fan tekst 2?
- A De literatuer is in part fan it Fryske domein.
 - B It Frysk moat in maatskiplike funksje hawwe.
 - C Skreaun Frysk is wichtiger as sprutsen Frysk.
 - D Sûnder literatuer kin it Frysk net fuortbestean.

Tekst 1 en tekst 2

- Antine Zijlstra, de ynterviewer, brûkt ûnderskate fraachtypen.
Mei in suggestive fraach wurdt de oar it antwurd eins al yn de mûle jûn.
- 1p **31** Jou twa foarbylden fan in suggestive fraach út de teksten.
- Yn in krityske fraach makket de ynterviewer dúdlik dat er it mei it foarôfgeande net samar iens is.
- 2p **32** Jou trije foarbylden fan in krityske fraach út de teksten.
- 1p **33** Wat is it skriuwdoel fan Antine Zijlstra?
- A ynformearje
 - B ferdivedearje
 - C oantrune
 - D oertsjûgje